

[на бланку Міжнародної асоціації правників]

МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ ПРАВНИКІВ

глобальний голос юридичної професії

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВИПУСК

[Для термінового поширення: середа, 5 березня 2014 р.]

МАП закликає провести незалежне розслідування військової інтервенції Росії в Крим на порушення Статуту ООН

Міжнародна асоціація правників (МАП) засуджує вторгнення Росії в Україну як порушення Статуту Організації Об'єднаних Націй (ООН) та закликає до проведення незалежного міжнародного розслідування цього випадку.

Президент МАП Майкл Рейнолдс зазначив: *«Давній принцип територіальної цілісності закріплений у Статуті ООН та підкріплений принципами непорушності кордонів і державного суверенітету. Військова інтервенція Росії на територію України за відсутності згоди порушує ці принципи та є явним порушенням Статуту ООН». Він додав: «Суверенітет і територіальна цілісність України мають поважатися».*

У суботу, 1 березня 2014 р., російський Парламент зібрався на спеціальному засіданні та підтримав вимогу Президента Володимира Путіна про направлення військ в Україну. Відтоді російські солдати окупували аеропорти, комунікаційні вузли, штаб військово-морських сил України, та оточили українські військові бази на Кримському півострові. У відповідь на ці провокації Україна мобілізувала свої військові сили та знаходиться у стані повної бойової готовності.

Виконавчий директор МАП Марк Елліс зазначив: *«Україна є суверенною державою; Росія, як держава-учасниця ООН, зобов'язана дотримуватися заборони відповідно до Статуту ООН на використання сили проти неї. Заборона використовувати сили має лише три винятки: у разі надання дозволу Раді Безпеки ООН згідно Глави VII; у разі згоди держави територіальної юрисдикції; та у разі, коли це самооборона. Перші два винятки не застосовуються у даному випадку, оскільки Рада Безпеки не видавала резолюції згідно Глави VII, якою б Росії було дозволено застосовувати силу, а Україна не давала згоди на військову інтервенцію Росії. Третій виняток – самооборона – застосовується лише у відповідь на збройний напад. Україна не здійснювала збройного нападу на Росію і, відповідно, Росія не може застосувати виняток щодо самооборони». Цитуючи пункт 4 Статті 2 Статуту ООН, Д-р Елліс додав: «Міжнародне право є дуже проскрипційним щодо використання сили проти іншої держави, встановлюючи наступне: «Всі Члени утримуються у своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканості або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним з Цілями Організації Об'єднаних Націй.» Він підсумував: «Використання збройних сил однієї держави на території іншої держави за відсутності згоди підпадає під заборону згідно пункту 4 Статті 2».*

Росія стверджує, що діє у відповідності до міжнародного права, посилаючись на загрозу з боку ультра-націоналістів та на обов'язок захисту російських громадян в Україні. Хоча концепція «захисту громадян» раніше і використовувалася в міжнародному праві, це мало місце в ситуаціях, коли громадяни держави були безпосередньо жертвами нападу, бралися в заручники, або загалом у ситуації загрози тяжких тілесних ушкоджень. Такої загрози російським громадянам у Криму не було. Навіть за умови прийняття російської версії останніх подій в Україні – а саме, захоплення влади «фашистами та ультра-націоналістами», загроза застосування насильства до етнічних росіян та російських релігійних об'єктів, та загроза національним інтересам Росії – жодна з цих обставин чи їх сукупність не є визнаними підставами для порушення територіального суверенітету іншої держави або для використання збройних сил на території такої держави.

На екстреному засіданні Ради Безпеки ООН щодо України 3 березня 2014 р. російський Посол Віталій Чуркін зачитав заяву відстороненого президента України Віктора Януковича, який вимагав від Президента Путіна застосувати збройні сили для відновлення миру в Україні. Однак, частина 23 статті 85 Конституції України прямо надає повноваження щодо погодження присутності збройних сил інших держав на території України Верховній Раді (Парламенту України), а отже п. Янукович не мав юридичних повноважень просити про інтервенцію.

Вимога Голови Ради Міністрів Автономної Республіки Крим також не є правовою основою для інтервенції, оскільки правові підвалини статусу Криму як автономної республіки містяться у Конституції та законах України, які також спеціально встановлюють, що Крим є частиною адміністративної і територіальної структури України.

Окрім загальних принципів міжнародного права, шляхом підписання «Меморандуму про гарантії безпеки» у Будапешті 5 грудня 1994 р. Росія (разом зі Сполученими Штатами та Великобританією) безпосередньо прийняла на себе зобов'язання в обов'язковому з юридичної точки зору документі «поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України» та «утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України».

П. Рейнолдс підсумовує: *«Іншим релевантним принципом міжнародного права є той простий факт, що система ООН, створена як наслідок Другої Світової Війни, є системою загальновизнаної колективної безпеки. У цій системі Рада Безпеки ООН має першочергову відповідальність за моніторинг та реагування на загрози для миру у світі. Росія, як і інші постійні члени Ради Безпеки, має особливу роль та рівень відповідальності у підтримці цієї системи міжнародної стабільності».*

КІНЕЦЬ

Інформація для редактора

- (1) **Міжнародна асоціація правників (МАП)**, заснована у 1947 р., є провідною світовою організацією міжнародних професіоналів у галузі права, адвокатських об'єднань та правових товариств. Членами МАП є індивідуальні юристи, юридичні фірми, адвокатські об'єднання та правові товариства. Через своє глобальне

членство МАП здійснює вплив на хід реформування міжнародного права та моделює майбутнє юридичної професії в усьому світі.

Адміністративний офіс МАП знаходиться у Лондоні. Регіональні офіси розташовані у Сан-Паулу, Бразилія; Сеулі, Південна Корея; Вашингтоні, США. Управління діяльністю **Програми Міжнародного кримінального суду** Міжнародної асоціації правників (МКС МАП) здійснюється з офісу у Гаазі.

Інститут прав людини Міжнародної асоціації правників (ІПЛМАП) здійснює роботу з просування, захисту та забезпечення виконання прав людини відповідно до справедливого принципу верховенства права, та із забезпечення незалежності судової системи та юридичної професії в усьому світі.

Для отримання подальшої інформації, будь-ласка, зверніться до:

Романи Сен Метью-Деніел [Romana St. Matthew-Daniel]

Прес-служба

Міжнародна асоціація правників

4th Floor, 10 St Bride Street

Лондон EC4A 4AD

Мобільний телефон: +44 (0)7940 731 915

Прямий телефон: + 44 (0)207842 0094

Головний офіс: +44 (0)207842 0090

Факс: +44 (0)207842 0091

Електронна пошта: romana.daniel@int-bar.org

Веб-сайт: www.ibanet.org